

Підсумки діяльності кредитних установ за 2013 рік

Станом на 31.12.2013 у Державному реєстрі фінансових установ налічувалось 739 кредитних установ (табл. 1), у тому числі:

- 624 кредитні спілки;
- 85 інших кредитних установ;
- 30 юридичних осіб публічного права.

Таблиця 1

Кількість кредитних установ в Державному реєстрі фінансових установ

Реєстрація кредитних установ	Станом на 31.12.2011	Станом на 31.12.2012	Станом на 31.12.2013
Кількість кредитних установ, всього	691	708	739
<i>у тому числі:</i>			
кредитних спілок	613	617	624
інших кредитних установ	48	61	85
юридичних осіб публічного права	30	30	30

Кількість кредитних установ протягом 2012 – 2013 років продовжує збільшуватися. Порівняно з 2012 роком кількість кредитних установ збільшилась на 31 одиницю, або на 4,4%, за рахунок збільшення кількості кредитних спілок (на 7 одиниць або на 1,1%) та інших кредитних установ (на 24 одиниці або на 39,3%).

Темпи приросту кількості кредитних установ зумовлені зростанням довіри населення до даного сектора фінансового ринку та доступністю отримання кредитів у кредитних спілках завдяки їх певним перевагам над банківським кредитуванням.

Територіальний розподіл кредитних установ зображено на рис. 1.

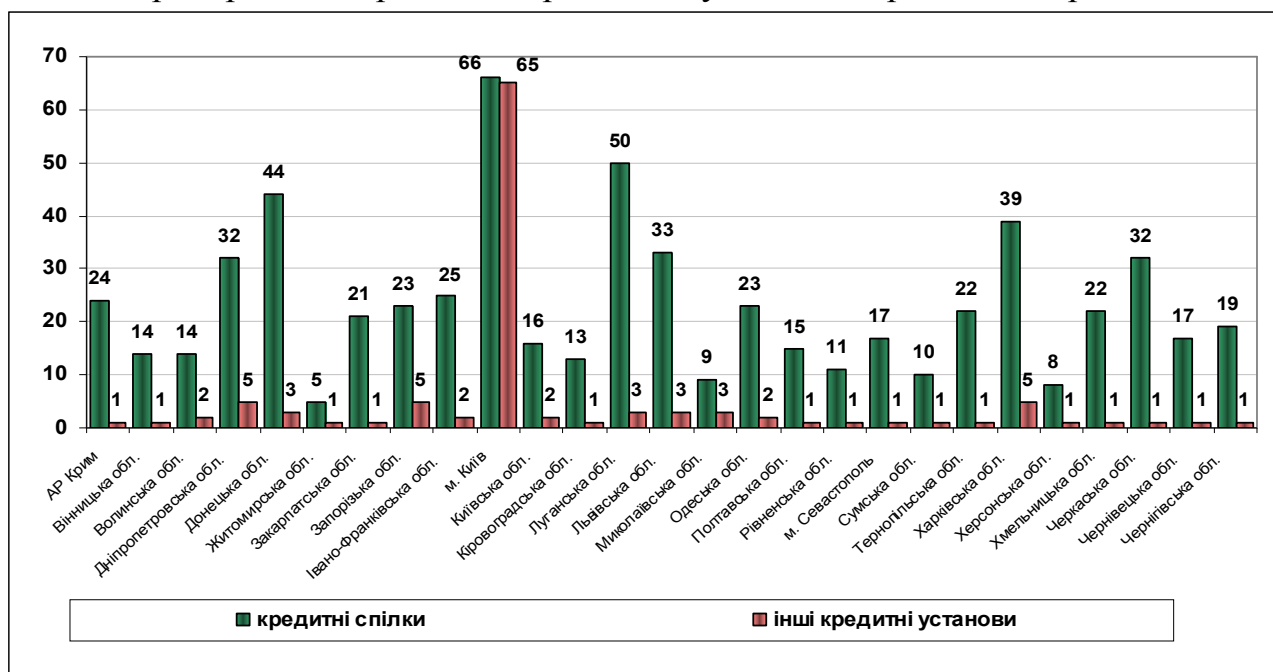

Рис. 1 Територіальний розподіл кредитних установ станом на 31.12.2013

Станом на 31.12.2013 у Державному реєстрі фінансових установ налічувалося 1 194 відокремлених підрозділів кредитних установ, в т.ч. 614 відокремлених підрозділів кредитних спілок та 580 відокремлених підрозділів інших кредитних установ та юридичних осіб публічного права.

Аналіз діяльності кредитних установ проведено на підставі поданих звітних даних за 2013 рік.

Результати діяльності кредитних установ та динаміка основних показників їх діяльності наведені в табл. 2.

Таблиця 2

Динаміка основних показників діяльності кредитних установ

Кредитні установи	Станом на 31.12.2011	Станом на 31.12.2012	Станом на 31.12.2013	Темпи приросту, % (станом на 31.12.2013/ станом на 31.12.2012)
Кредитні спілки				
Кількість зареєстрованих кредитних спілок	613	617	624	+1,14
Кількість членів КС, (тис. осіб)	1 062,4	1 095,9	980,9	-10,5
Кількість членів КС, які мають внески на депозитних рахунках, (тис. осіб)	48,0	44,9	40,3	-10,2
Кількість членів КС, які мають діючі кредитні договори, (тис. осіб)	249,3	254,0	233,6	-8,0
Загальні активи, (млн. грн.)	2 386,5	2 656,9	2 598,8	-2,2
Кредити, надані членам КС (залишок на кін. періоду), (млн.грн.)	2 237,4	2 531,0	2 349,1	-7,2
Внески членів КС на депозитні рахунки (залишок на кін. періоду), (млн. грн.)	1 185,5	1 287,5	1 330,1	+3,3
Капітал, (млн. грн.)	942,9	1 088,7	1 055,6	-3,0
Інші кредитні установи				
Кількість зареєстрованих інших кредитних установ	48	61	85	+39,3
Загальні активи, (млн. грн.)	3 903,6	4 439,0	8 137,8	+83,3
Капітал, (млн. грн.)	1 441,7	1 835,6	2 434,4	+32,6
Обсяг виданих кредитів, (млн. грн.)	2 064,9	1 888,0	3 981,8	+110,9
Юридичні особи публічного права				
Кількість зареєстрованих юридичних осіб публічного права	30	30	30	0
Загальні активи, (млн. грн.)	5 509,1	4 552,9	4 445,9	-2,4
Капітал, (млн. грн.)	2 570,3	1 386,8	1 257,8	-9,3
Обсяг виданих кредитів, (млн. грн.)	3 116,3	3 275,8	2 732,2	-16,6

Кредитні спілки

Кредитна спілка - це неприбуткова організація, заснована фізичними особами, професійними спілками, їх об'єднаннями на кооперативних засадах з метою задоволення потреб її членів у взаємному кредитуванні та наданні фінансових послуг за рахунок об'єднаних грошових внесків членів кредитної спілки.

Станом на 31.12.2013 року кількість кредитних спілок становить 624, відокремлених підрозділів - 614.

Територіальний розподіл кредитних спілок та їх відокремлених підрозділів зображено на рис. 2.

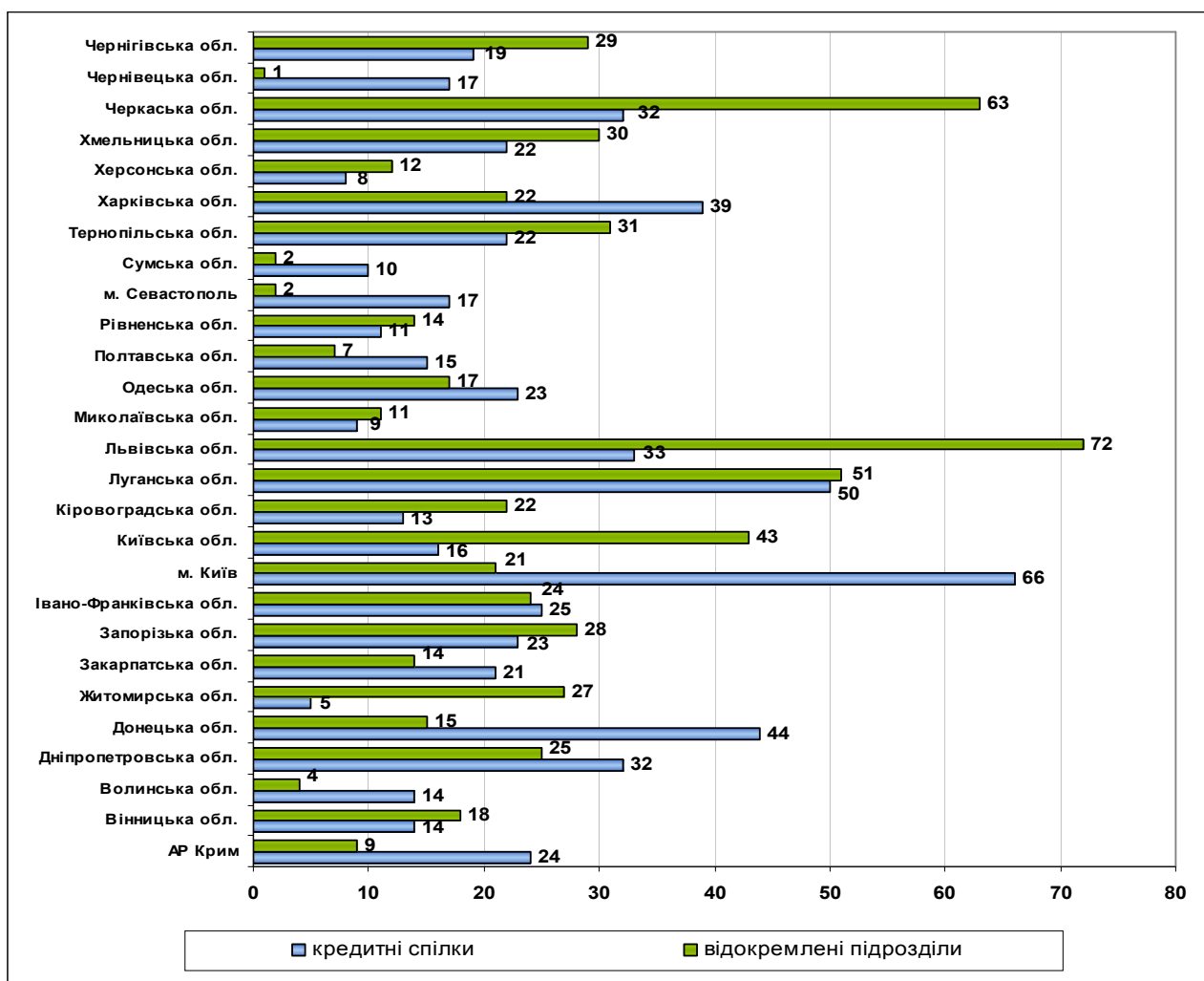

Рис. 2 Територіальний розподіл кредитних спілок та їх відокремлених підрозділів станом на 31.12.2013

За результатами 2013 року, як і раніше, більшість кредитних спілок 305 (60,5%) об'єднує невелику кількість членів – до 1 000 осіб. При цьому, достатньо велика кількість кредитних спілок 180 (35,7%) об'єднує від 1 000 до 10 000 членів. Розподіл кредитних спілок за кількістю членів зображено на рис. 3.

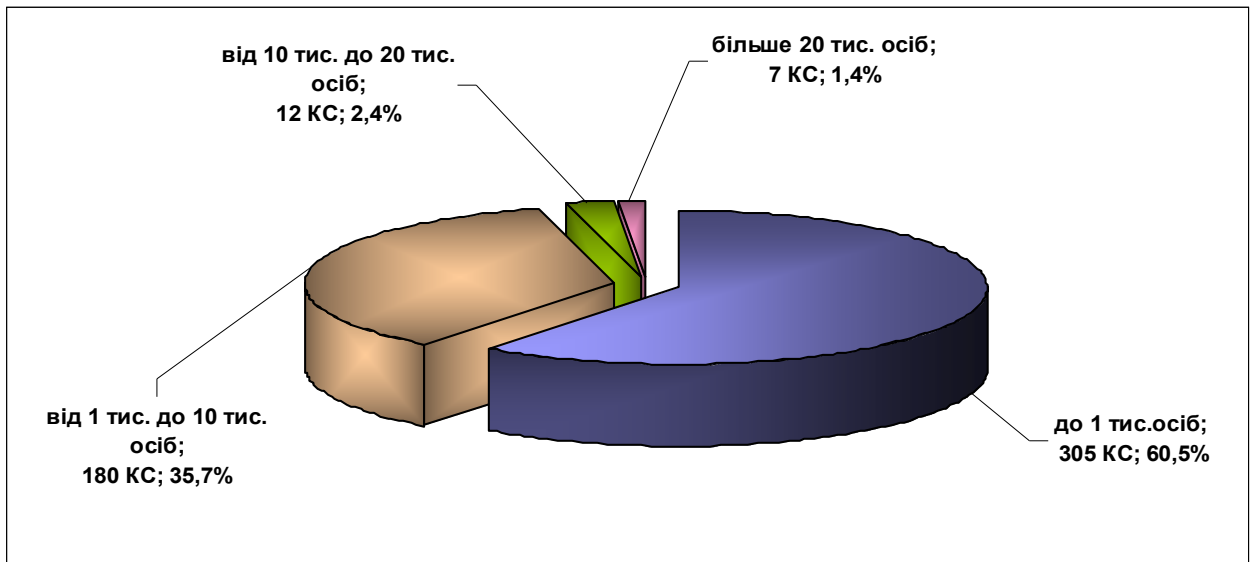

Рис. 3. Групування кредитних спілок за кількістю членів станом на 31.12.2013

Станом на 31.12.2013 **кількість членів кредитних спілок** становить **980,9 тис. осіб**, з яких 233,6 тис. осіб (23,8 %) – члени кредитних спілок, які мають діючі кредитні договори, та 40,3 тис. осіб (4,1%) – члени кредитних спілок, які мають внески (вклади) на депозитних рахунках (рис. 4).

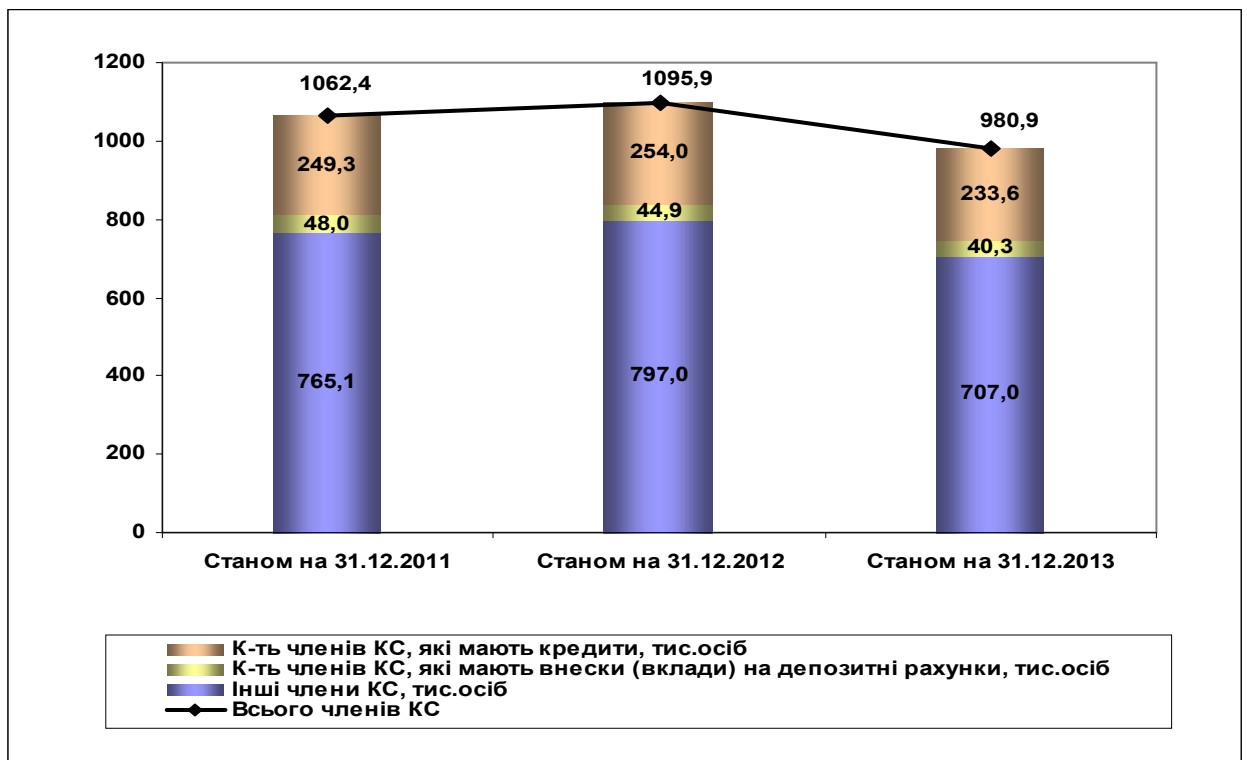

Рис. 4. Динаміка кількості членів кредитних спілок за 2011 - 2013 роки

Частка членів кредитних спілок, що не є вкладниками, станом на 31.12.2013 становить 940,6 тис. осіб або 95,9%, та порівняно з минулими роками зменшилася не суттєво і залишається значною (станом на 31.12.2012 – 1051,0 тис. осіб (95,9%), станом на 31.12.2011 – 1014,4 тис. осіб (95,5%). Однак, такі члени мають вирішальну кількість голосів та безпосередній вплив на прийняття управлінських рішень у кредитних спілках.

Система кредитних спілок за 2013 рік порівняно з минулим роком демонструє незначне зменшення основних показників діяльності (рис. 5.).

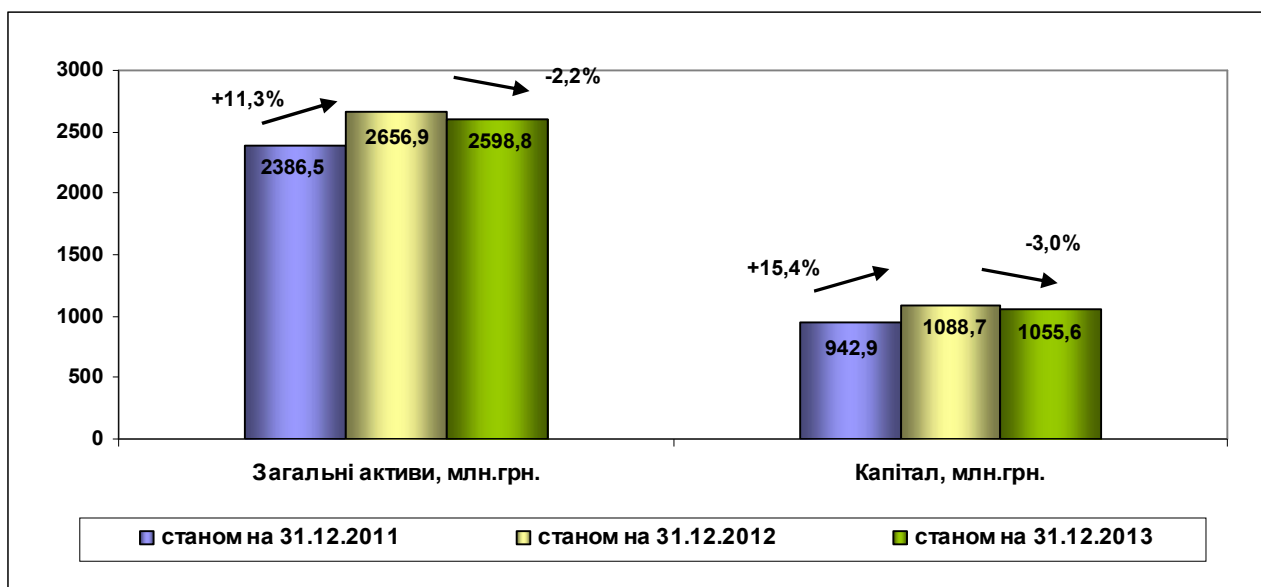

Рис.5. Динаміка основних показників діяльності кредитних спілок у 2011 -2013 роках

Загальний обсяг активів кредитних спілок станом на 31.12.2013 становить **2 598,8 млн. грн.** і зменшився на 58,1 млн. грн. або на 2,2% порівняно з 2012 роком (станом на 31.12.2012 – 2 656,9 млн. грн.).

Загальний обсяг капіталу кредитних спілок станом на 31.12.2013 становить **1 055,6 млн. грн.** та порівняно з кінцем минулого року зменшився на 33,1 млн. грн. або на 3,0%.

Загальний капітал сформовано на:

- 56,9% (599,8 млн. грн.) за рахунок пайових внесків членів кредитних спілок;
- 39,5% (417,3 млн. грн.) за рахунок резервного капіталу;
- 4,4% (46,7 млн. грн.) за рахунок додаткового капіталу.

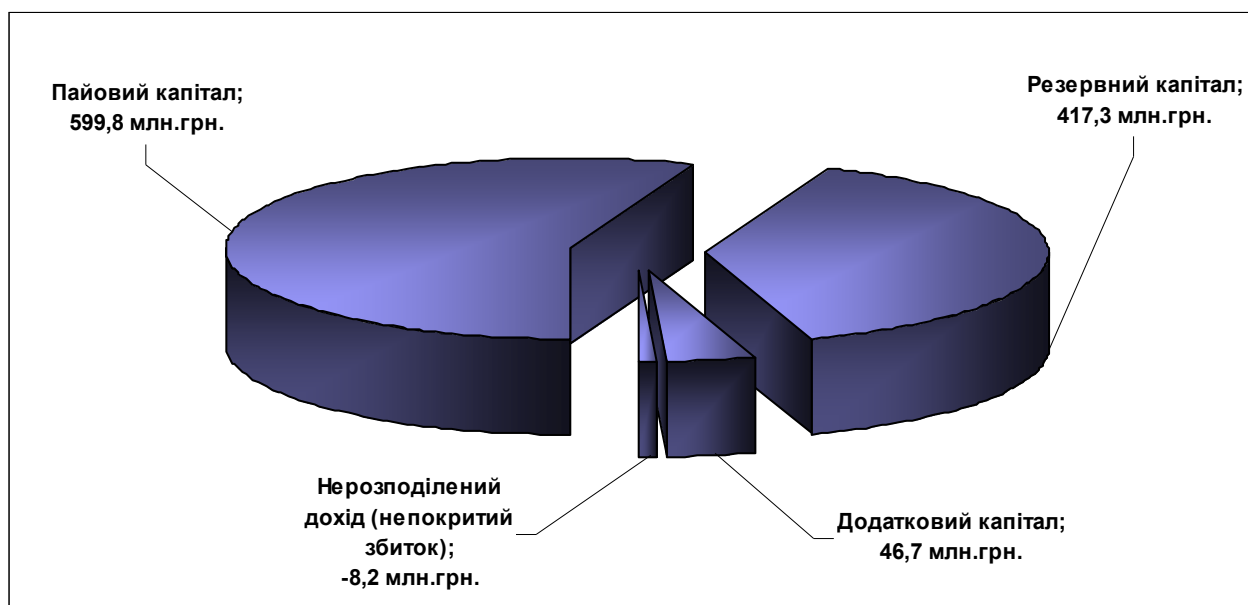

Рис.6. Структура капіталу за 2013 рік

Групування кредитних спілок за обсягом активів станом на 31.12.2013 наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Розподіл кредитних спілок за обсягом їх активів станом на 31.12.2013

Групи кредитних спілок за обсягом активів	Обсяг активів групи кредитних спілок, млн.грн.	Кількість кредитних спілок, що належать до групи	Частка кредитних спілок, що належать до групи, %	Частка активів, що належать до групи, %
більше 100 млн. грн.	110,7	1	0,2	4,3
50 -100 млн. грн.	566,8	8	1,6	21,8
10 – 50 млн. грн.	947,3	48	9,5	36,5
5 – 10 млн. грн.	347,2	50	9,9	13,4
1 – 5 млн. грн.	563,8	220	43,7	21,6
до 1 млн. грн.	63,0	177	35,1	2,4
ВСЬОГО	2 598,8	504	100%	100%

Дані таблиці 3 свідчать, що в загальному обсязі активів найбільшу частку (36,5%) становить група із 48 кредитних спілок (9,5% від кількості кредитних спілок, які подали звітні дані за 2013 рік) з обсягом активів від 10 до 50 млн. грн. Крім того, значна частка активів (21,8%) припадає на 8 кредитних спілок (1,6%) з обсягом активів від 50 до 100 млн. гривень.

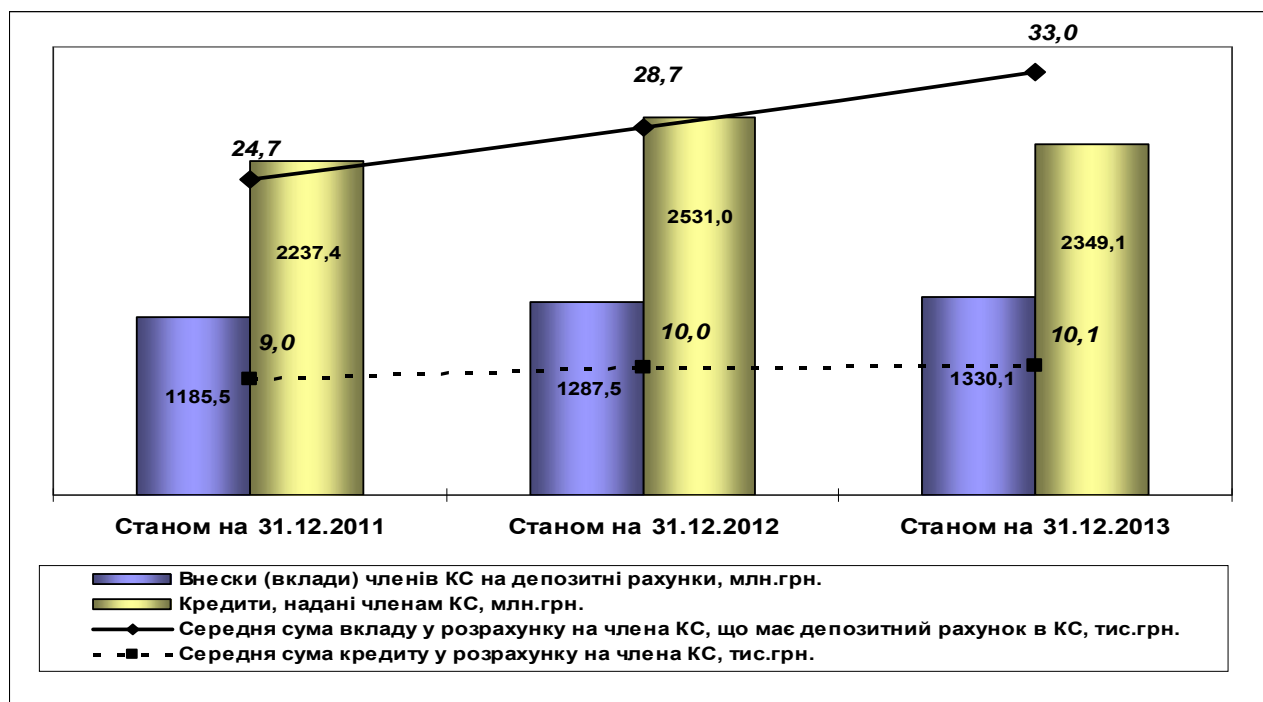

Рис. 7. Динаміка кредитування та залучення внесків членів кредитних спілок у 2011-2013 роках

На кінець 2013 року кредити, надані членам кредитних спілок, становлять 2 349,1 млн. грн. та порівняно з 2012 роком зменшилися на 7,2% (181,9 млн. грн.). Середній розмір одного кредиту станом на 31.12.2013 становить 10,1 тис. грн. (на 31.12.2012 – 10,0 тис. грн., на 31.12.2011 – 9,0 тис. грн.).

Станом на 31.12.2013 на депозитних рахунках членів кредитних спілок обліковувалось вкладів на загальну суму **1 330,1 млн. грн.**, що перевищує показник 2012 року на 3,3%. Середня сума внесків на депозитні рахунки становить 33,0 тис. грн. (станом на 31.12.2012 – 28,7 тис. грн., станом на 31.12.2011 – 24,7 тис. грн.).

Зростання вкладів (внесків) членів кредитної спілки на депозитні рахунки у цілому та у розрахунку на одного члена кредитної спілки свідчить про зростання довіри населення до кредитних спілок як до депозитних установ.

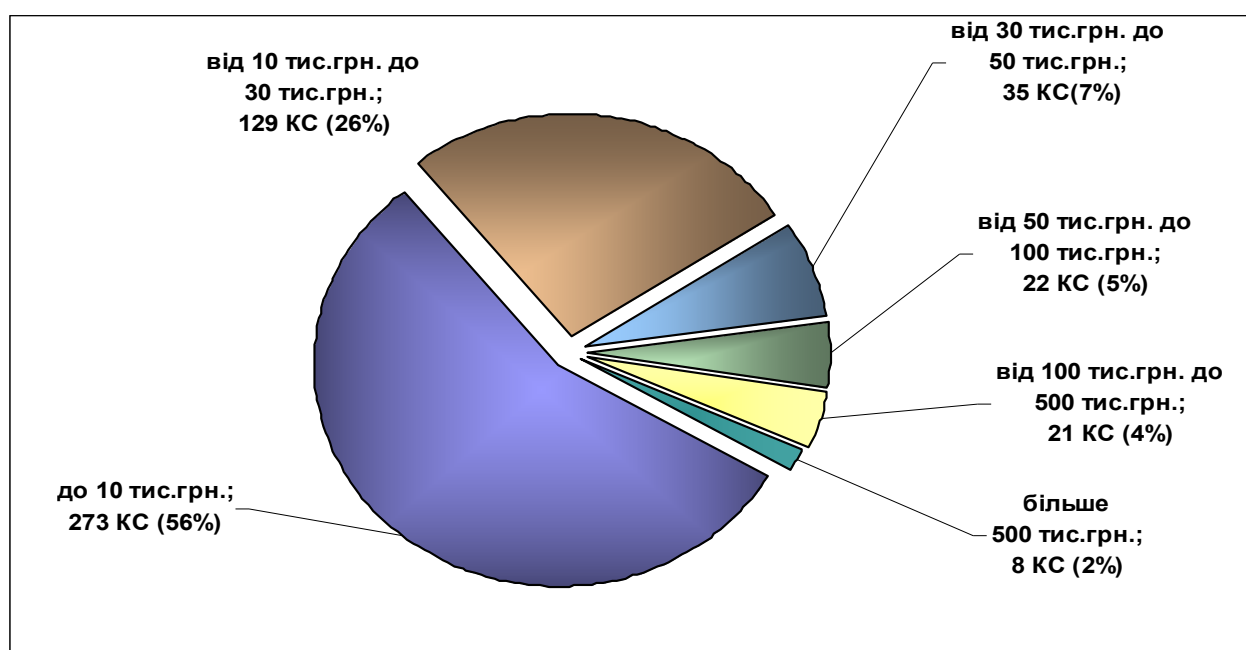

Рис. 8. Групування кредитних спілок за наданими кредитами на 1 позичальника за результатами 2013 року

Із загальної кількості кредитних спілок, які подали звітні дані за 2013 рік, 488 кредитні спілки (96,8%) надали кредити членам спілки. У 273 кредитних спілок (56%) середній показник по наданих кредитах на 1 позичальника менший 10,0 тис. грн. Питома вага активів таких кредитних спілок у загальному обсязі активів становить 44 % (1 124,6 млн. грн.).

У четвертій частини кредитних спілок (129) показник середнього розміру кредиту на 1 позичальника від 10 до 30 тис. грн. Частка активів таких кредитних спілок у загальному обсязі активів становить 19% (505,2 млн. грн.)

У чотирьох кредитних спілок показник середнього розміру кредиту перевищує 1 млн. грн.

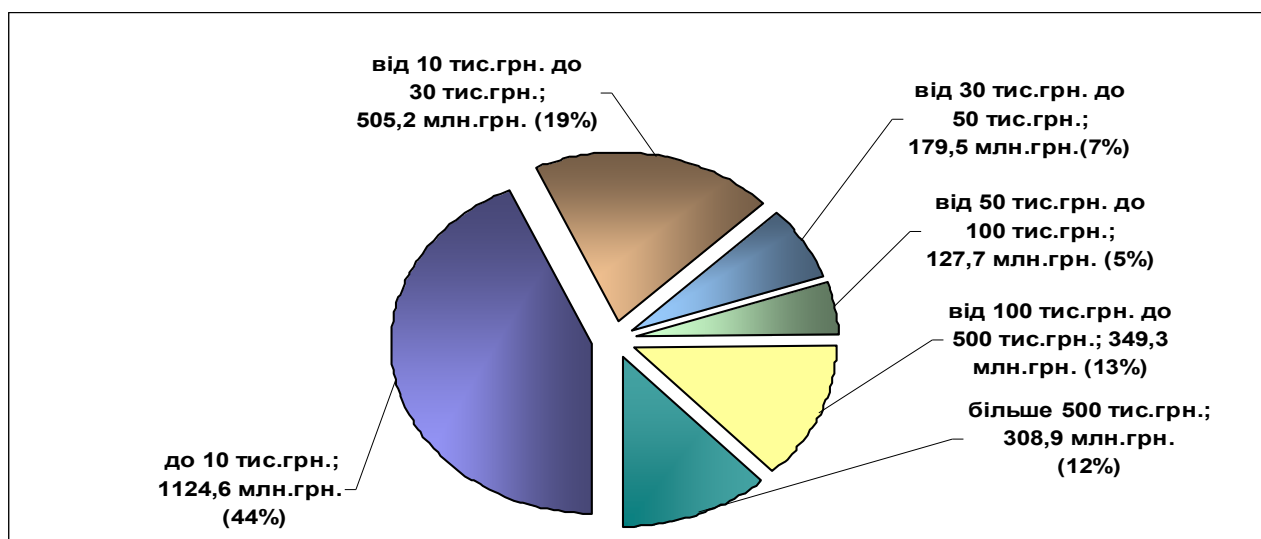

Рис. 9. Групування кредитних спілок за обсягами активів залежно від показника середнього кредиту на 1 позичальника за результатами 2013 року

Показник частки простроченої заборгованості у кредитному портфелі кредитних спілок протягом 2011-2013 років має незначні коливання, та у поточному році тримається на рівні 17,6%. Така ситуація свідчить про ефективність проведення кредитними спілками заходів щодо підвищення якості кредитного портфеля та запровадження жорсткого кредитного моніторингу.

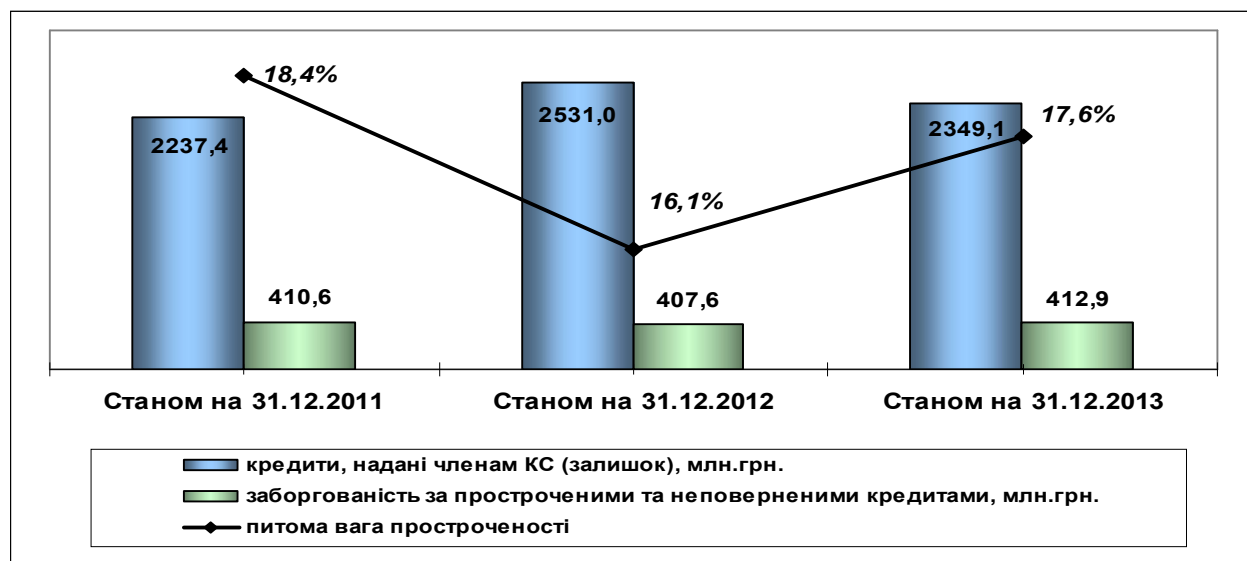

Рис. 10. Питома вага прострочених кредитів у кредитному портфелі кредитних спілок за 2011-2013 роки

Найбільш популярними на ринку є кредити, надані на споживчі потреби, частка яких становить 67% або 1 576,7 млн. грн. У складі споживчих кредитів кредити на придбання автотранспорту становлять 3,7% (58,6 млн. грн.); на придбання аудіотехніки, відео та побутової техніки 3,5% (54,2 млн. грн.) та на інші потреби – 92,8% (1 463,9 млн. грн.).

Друге місце посідають кредити, надані на придбання, будівництво та ремонт нерухомого майна – 17%. Кредитування ведення селянських та

фермерських господарств, як і в попередні періоди, має незначну частку в загальному обсязі виданих кредитів (2%).

Найбільш ризиковими є комерційні кредити (станом на 31.12.2013 середній кредит становить 29,7 тис.грн.), які найчастіше надаються з відстрочкою основної суми. Станом на 31.12.2013 28,8% (56,9 млн.грн.) комерційних кредитів мають простроченість понад три місяці.

Рис. 11. Структура кредитів за видами станом на 31.12.2013

Діапазон середньозважених відсоткових ставок за кредитами, які надані членам кредитних спілок, досить широкий. Найбільша кількість кредитних спілок 154 (30,6%) надають кредити за середньозваженою ставкою в межах від 40% до 50% річних (табл. 4). Більше половини кредитних спілок (54,9%) надають своїм членам кредити за відсотковою ставкою в межах від 30% до 50% річних.

Таблиця 4

Розподіл кредитних спілок за середньозваженими відсотковими ставками за кредитами станом на 31.12.2013

Інтервали відсоткових ставок	Кількість кредитних спілок, які подали звітні дані за 2013 рік	Частка від загальної кількості кредитних спілок, %
До 10 %	33	6,5
10% - 20%	18	3,6
20%-30%	48	9,5
30%-40%	123	24,4
40%-50%	154	30,6
50%-60%	68	13,5
60%-70%	39	7,7
70%-80%	9	1,8
Більше 80%	12	2,4
Всього	504	100%

У структурах кредитного та депозитного портфелів кредитних спілок найбільші частки припадають на кредити та депозити строком понад 12 місяців та від 3 до 12 місяців.

Станом на 31.12.2013 у кредитному портфелі найбільшу частку 56% (1 300,0 млн. грн.) становлять кредити з терміном погашення понад 12 місяців. Також, значну частку (42%) мають кредити з терміном погашення від 3 до 12 місяців. Частка кредитів з терміном погашення до 3 місяців у загальному кредитному портфелі становить 2%.

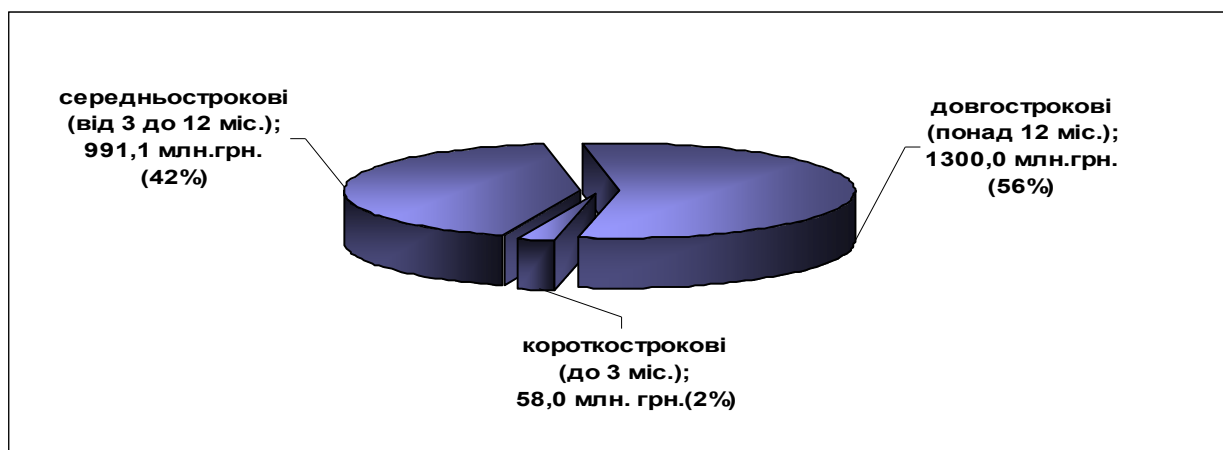

Рис.12. Структура кредитного портфеля кредитних спілок станом на 31.12.2013

У структурі депозитного портфеля кредитних спілок найбільшу частку мають довгострокові внески (вклади) (понад 12 місяців) 62% (828,0 млн. грн.), у тому числі внески понад 12 місяців з погашенням в поточному році становлять 397,3 млн. грн. (30%). Істотну частку 34% (439,0 млн. грн.) становлять середньострокові внески (вклади) на депозитні рахунки (від 3 до 12 місяців).

Внески до запитання та внески (вклади) на депозитні рахунки на строк до 3 місяців становлять по 2%.

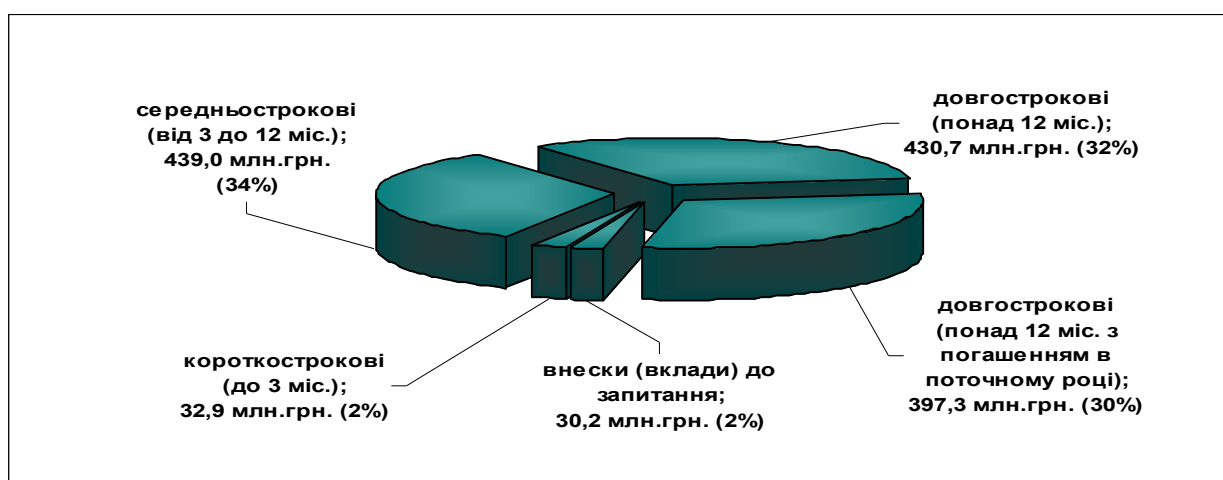

Рис.13. Структура депозитного портфеля кредитних спілок станом на 31.12.2013

Інші кредитні установи

Кредитна установа – фінансова установа, яка відповідно до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» має право за рахунок залучених коштів надавати фінансові кредити на власний ризик.

Станом на 31.12.2013 кількість зареєстрованих інших кредитних установ становить 85, що на 24 одиниці або 39,3% більше даного показника 2012 року (станом на 31.12.2012 – 61 одиниця).

Активи інших кредитних установ станом на 31.12.2013 становлять **8 137,8 млн. грн.** та порівняно з минулим роком збільшилися на 3 698,8 млн. грн. або на 83,3% (станом на 31.12.2012 - 4 439,0 млн. грн.).

Капітал інших кредитних установ становить **2 434,4 млн. грн.** та порівняно з аналогічним періодом 2012 року збільшився на 598,8 млн. грн. або на 32,6% (станом на 31.12.2012 – 1 835,6 млн. грн.).

Обсяг виданих кредитів іншими кредитними установами станом на 31.12.2013 становить **3 981,7 млн. грн.**, що у 2 рази більше за аналогічний період минулого року (станом на 31.12.2012 – 1 888,0 млн. грн.).

Середньозважена річна процентна ставка за наданими кредитами становить 216,1% (максимальна процента ставка – 732%, мінімальна процента ставка - 0,07%).

Основні показники діяльності інших кредитних установ та їх динаміка зображені на рис. 14.

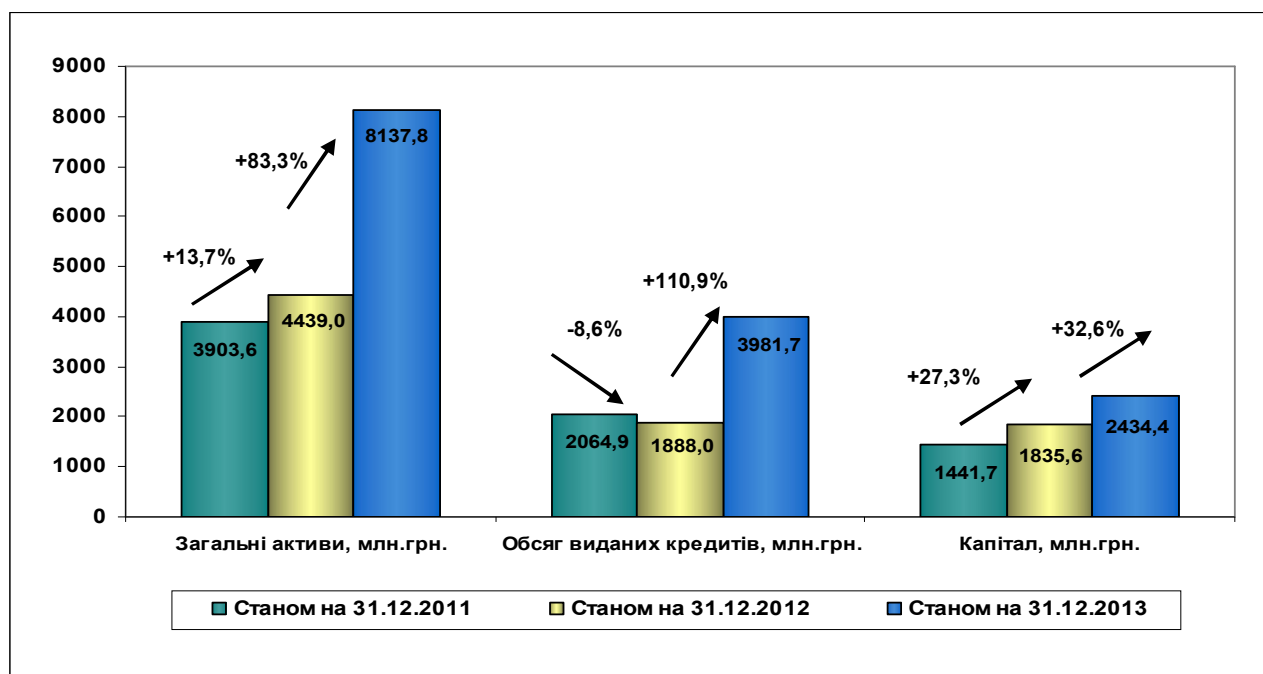

Рис.14. Динаміка основних показників діяльності інших кредитних установ за 2011-2013 роки

Динаміка основних показників діяльності інших кредитних установ свідчить про їх розвиток та попит на фінансові послуги, які ними надаються.

Юридичні особи публічного права

Юридична особа публічного права – фінансова установа, яка створюється розпорядчим актом Президента України, органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування й уповноважена надавати фінансові послуги.

Активи юридичних осіб публічного права станом на 31.12.2013 становлять **4 445,9 млн. грн.** та зменшилися порівняно з 2012 роком на 107,0 млн. грн. або на 2,4% (станом на 31.12.2012 активи становили 4 552,9 млн. грн.). Найбільшу частку в загальних активах (68,9%) становлять активи Державної іпотечної установи (3 063,2 млн. грн.)

Капітал юридичних осіб публічного права становить **1 257,8 млн. грн.** та порівняно з 2012 роком зменшився на 129,0 млн. грн. або на 9,3% (станом на 31.12.2012 – 1386,8 млн. грн.)

Обсяг виданих кредитів юридичними особами публічного права станом на 31.12.2013 становить **2 732,2 млн. грн.**, що на 16,6% менше ніж за аналогічний період минулого року (станом на 31.12.2012 – 3 275,8 млн. грн.).

Середньозважена річна процентна ставка за наданими кредитами становить 5,9%.

Основні показники діяльності юридичних осіб публічного права та їх динаміка зображені на рис. 15.

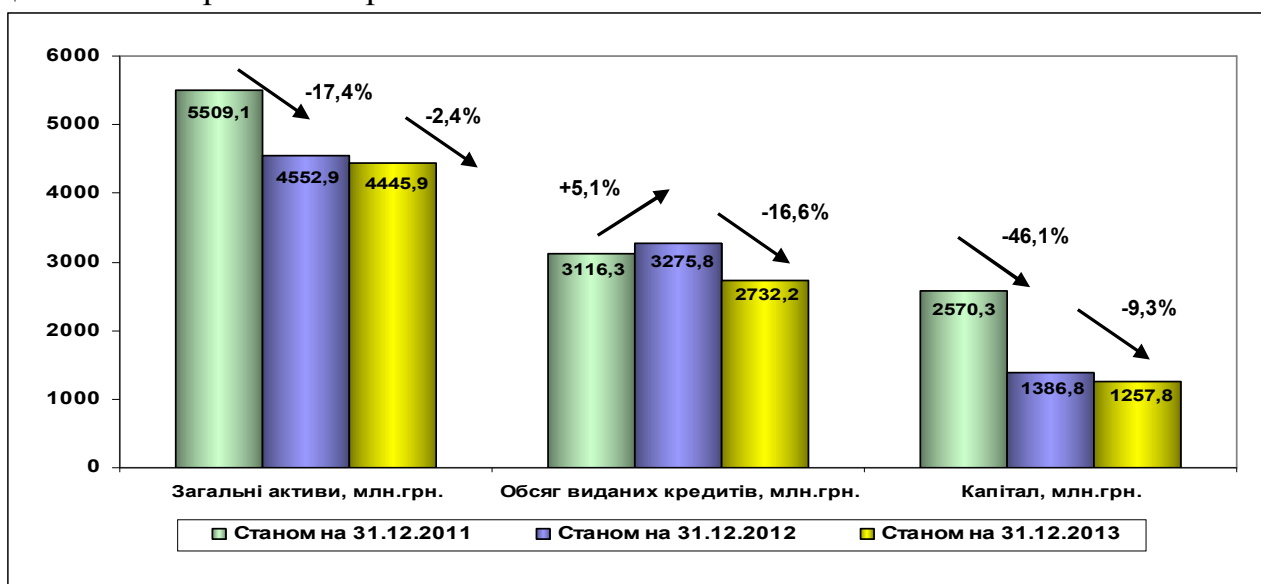

Рис. 15. Динаміка основних показників діяльності юридичних осіб публічного права за 2011 - 2013 рр.